

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, szombat, 1908. március 21.

66. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'Ospedale. (Új Wurzer ház). I. em.
TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Küzdelem az Adrián.

Az Adrián örökösén nyugtalanságot talál az ember. Az olaszok mindenkiben kémet látnak, aki Ausztria részére hadititkokat akar szerezni. Elegendő egy halászbárka, hogy a partok mentén lakók valami osztrák hadihajót fedezzenek föl benne.

S Ausztria, a jó öreg Ausztria egészen komolyan készülődik — Olaszország ellen. A fegyverkezés, a hadiarok megerősítése csöndben folyik. Montecuccoli tengernagy nem a háborúra való kilátás, hanem a béke jegyében kérte a tengerészeti költségek emelését. S épülnek a hadihajók Ausztria-Magyarország és Olaszország részére egyformán. A mi tengerenyunk nagyon okosan, de kevésbé őszintén gondolta, még nem is régen Fiumében, hogy ma már a hadihajóknak a kereskedelmi tengerészet érdekeit kell szolgálniuk. Angliában így vagyunk ez. Nálunk még nem. De talán nem is remélhetjük: ezt egyhamar. Egy második Lissza kellene nekünk, hogy elverten lássuk menekülni az olaszt.

Ausztria és Olaszország ma is ellenségek. Az elveszett olasz provinciákért ma is sir az olasz. Trentino, Trieszt stb. mind az olasz uralom alá vágyik. S mert hogy Ausztriának gazdasági érdeke, hogy ezek az ő uralma alatt boldoguljanak, itt a bökkenő, a vizsaly oka.

Az irredentizmus az osztrák tengeremléken jól szervezkedik. S Ausztriának néhány esztendő mulván nehéz dolga lesz a tengeremléken. Ez fogja megakasztani törekvéseinek s megvalósulását. Az irredentizmus fogja megtörni Ausztria gazdasági erejét is. A mozaik, amelyet el kell ismerni, fáradságos munkával rakosgatott össze, széthullhat könnyen darabjaira. S akkor Olaszország megkaparinthatja régi elveszett kincseit. Hogy Ausztria nem fog egykönnyen engedni, az előre látható. Hogy neki indítja a monarchia erejét, az is holt bizonyos. Szóval a rémlátás az olaszok részéről még sem jogosulatlan. Ausztria készülődik erősíteni a határt, hogy a szükséges pillanatban rácsaphasson a barátságos ellenségre.

Chlumeczy báró érdekes tanulmánya nagyon kimerítően foglalkozik az Adrián készülő harccal. S végeredményben oda konkludál, hogy Ausztriának a legbarátabb viszonyban kell lennie Magyarországgal — mert szüksége lehet rá. Magyarországnak is vannak fontos érdekei az Adrián s ezeket respektálni kellene. Így például Dalmáciában erősíteni akarjuk a pozíciókat, Albániában igyekezzünk piacot teremteni a magyar termékeknek. Nos és mit tesz Ausztria? Minden tette elárulja, hogy nem a mi érdekeinket tartja szem előtt. Dalmáciában magyarellenes hangulatot teremtett, miközben az okatlanul fölidézett nyelv-kérdéssel elrentotta a maga dolgát is. A dal-

mát hajózást erős alapokra fektette s olyan hajóstársaságot szervezett, amely a fiumei forgalom tönkretételén fáradozik. A fiumei velencei áruforgalmunkat a kiegyezésben tette semmivé. Most legújabbán pedig azon töri a fejét, hogy a fiumei—albániai forgalomban is ő legyen az ur, hogy Fiuménak, ennek a szerencsétlen kikötővárosnak ne jusson semmi az albániai forgalomból. Az erre vonatkozó javaslat már az osztrák kormánynál van s több mint bizonyos, hogy nem a mi javunkra fognak dönteni. Mostanában különben is fontos érdekek forognak kockán. Az antivari-i kikötő kiépítésével s a duna—adriai vasutal új perspektíva nyílik a monarchia részére a Balkánon, amelyben bizonyosan Ausztria fogja magának biztosítani a hatalmat.

S ez az Ausztria, amely, mint Clumeczy mondja, reá van utalva a magyar támogatására, így bánik szövetséges társával. Így akarja mindennütt kijátszani, hogy csupán a maga számára biztosítson gazdasági előnyöket. Mi pedig ennek fejében legyünk hű szövetségesek, jó fegyvertársak, mert hiszen a küzdelem ellenünk folyik, bennünket akarnak tönkretenni.

Barcsics Erazmus a horvát helyzetről.

— „Szomorú idők.” Diétafeloszlítás. — Egy fiumei hírlapíró beszélgetést folytatott Barcsics Erazmus fiumei ügyvéddel, a horvát tartománygyűlés elnökével, aki érdekes kijelentéseket tett a horvát helyzetről.

A horvát tartománygyűlés elnapolásáról ezeket mondotta.

— A Rauch Pál báró országgyűlési elnapolásának nincs párja a világ parlamentjeinek a történelmében. Az elnapoló királyi kéziratot Rauch báró bár küldte hozzám. Ez a kézirat március 3-án kelt, holott a horvát diétát csak 12-én nyitották meg. Meggyőződésem az, hogy az elnapolás a magyar kormány határozott kívánságára történt. A horvát nép tehát nem ringatózhatik ábrándok között: a függetlenség Horvátországban holt betű, a népakarat elfojtva, anarkia minden vonalon.

— Milyen hatást keltett Horvátországban az elnapolás? — kérdezte a hírlapíró.

— Szomorúságot és elkeseredést szült. De ennek erkölcsi hatása nem kíméli majd sem Rauch bárót, sem a magyar kormányt.

Az újságíró ezután a horvát-szerb koalíció tervei felől tudakozódott az ősz horvát politikustól.

— Harcolni fogunk fegyverszünet nélkül, zavargások elkerülésével, mindenkor a jogosság elvei alapján.

— Megfelel-e a valóságnak — kérdezte ezután az újságíró — hogy a többségben levő horvát-szerb koalíció képviselői, mint egy magyar lap jelentette, a királyhoz mennek audienciára?

— Nem — felelte Barcsics. Való tény, hogy ilyen javaslatot tettek a párt ülésén, de ezt elvetették. A horvát-szerb koalícióról elhíresztelték, hogy antidinasztikus, hogy ellensége a monarchiának s azt is kisütötték, hogy a koalíció győzelme a szerb eszmének a diadala Horvátországban s hogy mi a Nagyszerbia érdekében dolgozunk. Ezek a rágakmak Frankék részéről jutottak el Bécsbe.

— Vajjon mit tesz a Rauch kormány ezek után? — kérdezte erre a fiumei újságíró.

— Ujabb törvényellenességeket és üldözéseket. Az én meggyőződésem az, hogy Rauch báró nem tud majd rendet teremteni Horvátországban. Azokat a hivatalnokokat, akik az ellenzék jelöltjeire szavaztak, üldözi, nyugdíjba küldi vagy áthelyezi. Ezután következik a sajtó megrendszabályozása, az egyesülési jog megszüntése stb. stb. Novemberben összehívják a diétát, egyetlen ülésre — hogy feloszlassák. A jövő év februárjában kiírják az új választásokat. Annyi bizonyos, hogy Horvátországra szomorú napok virradnak.

Eddig Barcsics Erazmus nyilatkozata. Aki bele tud látni a horvát politika kulisszái mögé, a kellő értékére tudja leszállítani a vén korelnök politikai nyilatkozatát.

UJDONSÁGOK.

A lagunák városából.

— *Velencei vigjáték „Fazekak vasárnapja.”* —
Velence, márc. 18.

Másfél század, tehát a megteremtőnek, Goldoninak ideje óta sohasem vesztett ki teljesen a különleges velencei vigjáték hagyománya, amely az itteni népnek és polgárságnak életéből van merítve s nagyrészt e megfelelő nyelvjárásban írva. Velence az osztrák, sőt az olasz uralom alatt is annyira súlyodt, hogy hű fia mindenáron emelni akarták nemcsak ipari és kereskedelmi, hanem művészi tekintetben is. Eddig hét nemzetközi műkiallást rendeztek 1895 óta, ami legalább is megtízszerezte a velencei idegenforgalmat, s ha a Fenice-színházból sikerül olasz Bayreutot alkotni: ez nem kevésbé fog használni a lagunák bájos városán.

A velencei vigjátékot pedig új életre keltették vagy harminc év óta *Selvatico*, *Gallina*, *Benini* és mások. A két utóbbi pedig kitűnő társulatokat is szervezett, s ezekkel nemcsak Olaszországot járta be. Később az ifjú írók egész csoportja irt többé-kevésbé sikerült velencei vigjátékokat.

Benini kommandátusnak még most is van kitűnő társulata, ez idő szerint Milánóban játszik, míg telet a velencei Goldoni-színházban töltötte.

Ősi színész szokás szerint jutalomjátékának választotta Gallina *mia Fia* (A lányom) című velencei komédiáját. A darab elég viharos meséje az, hogy *Marianzolo* ügynök (nyelvjárásán kívül *Mariangelo*, s ezt maga Benini játssza, a felesége *Marianzola*) a leányát minden áron operaénekesnőnek akarja adni, s ezért a közismert szolid ifju nem jut a kezéhez. A vékony m. se keretében azonban csak úgy tombol a velencei né, s a színház zsufolásig megtelek. Kitűnő főleg a második felvonás. A kulisszák mögött lesi az apa a család tisztelőivel együtt a leány sikerét, s belől a Troubadurnak e teljes felvonását ujrazzák végig. Lizette, a leány, fényesen megbukik, de az apa nem tágit attól, hogy leánya énekesnő legyen. Az élcek és helyzetek mindig tisztességesek, de nem kevésbé szellemesek. Az ügynök a krisztusi mondást, hogy senki sem proféta a hazájában, úgy variálja, hogy nemo profeta in patria, azaz: senki sem főispán a hazájában.

Nemcsak a Riviérán, hanem Olaszország más tartományában is *fazekak vasárnapjának* nevezik nagybőjt utolsó vasárnapját. A Riviéra kis városában különösen úgy ünneplik, hogy a farsang utolsó napját teljesen megismétlik s a vigság éppen olyan nagy, mint a farsang végén volt. A genove-menti Albeugában különösen zajos volt az idén ez a Domenica della Pentolaccia, mert hosszas tárgyalás előzte meg, hogy az odaváló prefetto ad-e fölmentést a vasárnapi munkaszünet alól, amely még alig öthetes Itáliában.

A jó albengaiak mindenképp ezt a vasárnapi munkaszünetet figurálták ki; a többi között négy pálmával díszített nagy kocsi vonult föl, benne szabó, cipész, borbély- és hentesműhely van. Mindegyikben két karabineri mulatságos arcintorgatás közben fogta a megfelelő munkást, s például a beszappanozott ur félig megborítva marad. Majd ugyancsak ezután a fazekak következnek. Fehérre, pirosra és kékre mázolván lógnak, van vagy tiz, s vízzel, kávéval, teával, likörrel és borral töltöttek. Minden második azonban cukorból, de esetleg lisztből, vagy gipszből készült konfettivel van tele. A legszebb tiz leánynak bekötik a szemét, kezükbe narancsfáragat vagy karvastagságu szőlőtököt adnak. A tréfa abban áll, hogy vakon kell a fazekakat megtalálniok, az ággal eltörniük, ami különféle dévajkodás és óriási lármá nélkül nem történik. Ujabb mulatság, hogy a folyadék leönti a leányt, a körülállókat s az udvarlóit is; a konfettifazekak tartalmára már gyermekesereg dulakodik.

Igy mulat a mai olasz nép, amikor —

Marco.

— **A kormányzó Bécsben.** Nákó Sándor gróf kormányzó tegnap este Bécsbe utazott.

— **Rappresentanza.** A városi képviselőtestület ma délután 6 órakor Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülést tart, amelynek legfőbb tárgya az új építkezési szabályzat megvitatása lesz.

— **Hadihajónk utja.** Barcelonából jelentik hogy az osztrák és magyar hajóhadosztály a torpedónaszadokkal együtt ma elindult Gibraltárba. A tenger gyönyörűen hullámzik.

— **Az Adria vasut.** Egy konstantinápolyi jelentés szerint a francia nagykövetség tegnap, ez olasz és orosz nagykövetség ma rövid jegyzékben támogatták a Duna-Adria vasútra vonatkozó szerb kérvényt. A jegyzékben megjegyzik, hogy Európa gazdasági és forgalmi szempontból fontosnak tartja e vasutat, miért is annak mérlegelését a porta figyelmébe ajánlják.

— **Hajórajunk Fiumében.** A gyakorlati körúton levő téli hajórajunk még e hó folyamán földközi tengeri útjának végeztével kikötőnkbe érkeznek.

— **Egy montenegrói herceg holtteste.** A „Bosnia” olasz gőzös tegnap érkezett a Quarneróra Mirko montenegrói herceg fiának a holttestével, aki Cannesben nem régen halt meg s az olasz vasúton Velencébe hozták, onnan pedig a „Bosnia” gőzösrre tették, hogy hazavigyék Montenegróba. Mirko herceg és neje a „Clotild” gőzösrön indultak Minach Antal révbiztossal a „Bosnia” elé. A hercegi pár ezután a hajóra szállt, amely folytatta útját Cattaro felé.

— **Vilmos császár Velencében.** Velencéből jelentik, hogy ott Vilmos császár fogadására nagyban készülődnek. A német császár — aki tudvalevőleg a lagunák városában találkozni fog Viktor Emánuel királlyal — közvetlenül a piazzetta előtt fogja horgonyoztatni hajóját, a Hohenzollernt a „Sleipner” a Gordina előtt vet horgonyt s ugyanitt helyezkednek el az olasz torpedónaszádok is. E két hely között foglal majd helyet az olasz zászlós hajó, mögötte pedig a „Hamburg” német cirkáló hajó s az olasz közteptengeri hajóhad második osztálya. A hajóknak ez a hosszú sora pázar látványt fog nyújtani. A kikötőt ragyogóan ki fogják világítani s maga Velence városa nagy-szerű fogadtatást rendez az uralkodóknak.

— **Elmaradt előadás.** Pagnini trieszti szocialista képviselő szerdára hirdetett előadását nem tartotta meg a társadalomtudományi

körben. Táviratban mentette ki magát az elnökségnél s elmaradását Triesztben való elfoglaltságával igazolta.

— **A kattarói hadi kikötő új parancsnoka.** A közös hadsereg rendeleti közlönye jelenti, hogy *Idicukh* tábornagy, a kattarói hadi kikötő parancsnoka saját kérelmére szabadságot kapott és helyére *Dvorak* vezérőrnagyot, az 58. gyalogsági dandár parancsnokát nevezték ki.

— **Részvétlenség miatt elmaradt közgyűlés.** A Kereskedők és Iparosok egyesülete tegnap délelőtt fél 11 órára hívta össze évi közgyűlését, amelyet azonban a tagok részvétlensége miatt nem lehetett megtartani.

— **A „Slavonia” utban.** A Cunard magyar-amerikai vonal „Slavonia” nevű gőzöse március 12-én 1075 III., 44 II. és 70 I. osztályu utassal elindult New-Yorkból. A hajó utasai nagyobbrészt magyar honos visszavándorlók. Fiuméba 720 visszavándorló utazik, a többiek pedig az utba ejtendő olasz kikötőben szállnak partra. A „Slavonia” nagyobb árurakományt is hoz magával, főképpen amerikai mezőgazdasági gépeket. Fiuméba rendelt rakománya meghaladja a 900 tonnát.

— **Milyen idő lesz?** A Meteor írja: Állandóbb szeleket, változatosabb hőmérsékletű időt a március 19—20-iki csomópontok hozhatnak. A 21-iki újra hidegebb jellegű, melyet csakhamar változatos idő követ, ugy a csapadék, mint a hőmérsékletet illetőleg, míg az előbbieket a 29-iki csomópont hatáskörében fejtik ki nagyobb mérvben s e jellegű időjárás tölti ki a hónap végét is. Április hava nem lesz kedvezőtlen a gazdaságra, miután a száraz és csapadékos jellegű csomópontok elég kedvezően követik egymást. Bajt csak a 28-iki csomópont hozhat, mert e csomópont jellege hideg és így fagy következnek be.

— **Amica.** Szerdán este nyílt meg a Comunale színházban az idei operaszézőn s tegnap került színre másodszer Mascagni *Pietro* a „Parasztbecsület” szerzőjének „Amica” című két felvonásos operája. A két előadás után már véleményt mondhatunk ugy a darabról, mint a szereplőkről. S nyomban meg is állapíthatjuk, hogy az „Amica”-tól többet várt a közönség. A dalmű cselekménye semmi, a tárgya nem valami vonzó. Majdnem állandóan sötétség, titokzatosság leng körül a színpadon. S a zene tobzódásából soha sem válik ki az igazi Mascagni, izzó szenvedélytől áradó melodáival. A darabból mindössze néhány kiváló részlet emelkedik ki. Az első felvonás végén a kettős, a második felvonás előjátéka, a második felvonás utolsó része.

A szereplőket az igazgatóság jól válogatta össze. Mind kitűnően állottak meg a helyüket. Malesci Giorgio tenorja kellemes, erős s az éneke és játéka egyformán jó. Malesci nemcsak jó énekes, de jó színész is. Úgyesen alakít s hangján sohasem érzik fáradság, kimerültség. A leghatalmassabb áriát is könnyedén, szinte játszva énekli. A közönség sokszor megtapsolta a kitűnő tenoristát. Fabris Julia nem nagy szerepében is jól tudott érvényesülni. Amica tragikus sorsát teljesen átérzte. A hangja kellemes, tisztán csengő szoprán. Különösen az első felvonás végső kettésében volt nagy sikere. Polese Giovanni hangja erős, tömör bariton. Carnevale Abele basszus szintén jó volt, míg Marenzi Helén nem mutathatta ki képességét jelentéktelen szerepében. Moranzone mestert nem kell újból fölfedeznünk. Az ő vezérése alatt az orkesztum az idén is pompásan működik. Ma este nincs előadás. Holnap este harmadszor kerül színre az „Amica” A. bérletben.

— **Az „Ultónia.”** kivándorlási hajó tegnap Liverpoolból kikötőnkbe érkezett. A hajó 200 tonna vegyes árut hozott Liverpoolból s szombaton indul Newyorkba.

— **A kikötőből.** Érkezett: „Maria B.” osztrák gőzös 490 tonna szénnel Angliából, „Colomal” olasz gőzös üresen Triesztből, „Principessa Alice” olasz gőzös üresen Velencéből, „Orseolo” olasz gőzös 500 tonna jutával Calcuttából. Indult: „Széll Kálmán” magyar gőzös Santosba 11,000 hordó liszt, 100 tonna vasárú, „Andax” olasz gőzös Marseilleba, 1200 tonna fával, „Tisza”, magyar gőzös Marseilleba, 200 tonna fával 100 tonna vasárúval, „Báthory” magyar gőzös Rotterdamba és Antwerpenbe.

Érkezett: „Kassa” magyar gőzös Valenciából 2000 láda narancs, 150 tonna vegyes-

áru, „Medea” osztrák gőzös Smirnából 220 tonna vegyes áruval.

— **Az Austro-Americana hajójának balesete.** Triesztből írják nekünk, hogy az Austro-Americana „Alice” nevű gőzöst, melyet a szabad kikötőből tisztítás végett a San-Marco dockba szállítottak, az erős szél nekisodorta a hullámtörőknek. Egy közelben levő dereglye összezúzódott és elsüllyedt. A gőzöst, mely megsérült, a dockba szállították.

— **Kirándulás Vegliába és Arbeba.** A Magyar-horvát hajóstársaság e hó 23-án hétfőn reggel kedvező idő esetén a Tatra gőzössel kirándulást rendez Vegliába és Arbeba. A hajó este tér vissza Fiuméba.

— **Hajóstársaságok kedvezőtlen üzleteredményei.** A Hamburg—Amerikai hajózási társaság az idén két százalékkal kevesebb osztalékot fizet, mint a múlt évben, 10 százalék helyett 8 százalékot. — Még kedvezőtlenebb a Norddeutscher Lloyd mérlege. Ez a társaság négy százalékkal csekélyebb osztalékot fizet részvényenként mint 1906-ban, amikor 8 és fél százalék volt az osztalék, amely az idén csak 4 és fél százalék. Ezek a számok a nemzetközi szállítóüzlet hanyatlásáról tesznek tanúságot.

— **A gyorsírást elsajátítani óhajtok figyelmébe!** A Fiumei Magyar Gyorsírókör kebelében alakult gyorsíró-tanfolyamon a tanítás már megkezdődött és még rövid ideig vétnek fel jelenkezők. Tehát, akik a gyorsírást megtanulni óhajtják, azok jelentkezzenek a tanfolyam vezetőségénél minden kedden és pénteken este 8 és 9 óra között a „Kereskedők és Iparosok” egyesületének helyiségében (a városi takarékpénztár épületében Caffe Grande mögött, földszint) az első vásárcsarnok bejáratával szemben.

— **Varieté International.** A Via Alessandrinában levő Nemzetközi Mulató napról-napra változatos műsorral szórakoztatja vendégeit. Hat elsőrendű művész és művésznő lép fel estenként a közönség nagy étszése mellett. Az előadások 9 órakor kezdődnek.

TAVIKAT. ☛ TELEFON.

Kossuth halálának évfordulója.

BUDAPEST, márc. 20. *Kossuth* Lajos halálának évfordulója alkalmából *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter ma titkársja kíséretében a kerepesi uti temetőbe ment és hatalmas babérkoszorút helyeztet apja sírjára. A koszorú ez a felírás volt: „Felejthetetlen édesapjának *Kossuth* Ferenc és *Kossuth* Lajos Tivadar.” Ezután templomba ment misére s onnan több képviselő és *Apponyi* miniszter kíséretében újból visszatért a temetőbe, ahol *Vertán* Endre a képviselőház jegyzője beszéd kíséretében tette le a képviselőház koszoruját. Ezután *Szentiványi* Árpád a függetlenségi párt koszoruját helyezte a sírra.

A Polonyi-Lengyel-ügy.

A Kuria a bíróküldés ellen.

BUDAPEST, márc. 20. A királyi Kuria óriási érdeklődés között ma döntött *Polonyi* Gézának, a volt igazságügyminiszternek a kérelme dögában, amelylyel más esküdtbírósnak a delegálását kívánta. A Kuria *Polonyi* kérését elutasította, mert — ugymond az ítélet — *Polonyi* semmi bizonyítékot nem tudott felmutatni, amely a budapesti esküdtek részrehajlását igazolná. A döntés általános feltűnést és meglepetést keltett, mert mindenki attól tartott, hogy a volt miniszter kérését teljesíteni fogják.

Szocialisták gyűlései.

BUDAPEST, márc. 20. Ma este a szocialista párt 50 gyűlést tart a választó jog érdekében. A rendőrség nagy apparátussal készülődik az esetleges tüntetések meggátolására. A rendőrségen kívül egy század huszárság és egy század gyalogság van készenlétben.

Tüntetés a bán ellen.

ZAGRAB, márc. 20. Rauch báró bán Czerukovics és Vuchetich kíséretében gyalog sétára indult. A közönség zajosan tüntetett ellene, de összeütkezésre nem került a sor. A bán betért egy dohány tőzsdebe szivart venni s ezalatt az utcán a tömeg gunydalokat énekelt. A horvát lapok szerint Rauch báró ezzel

a sétával a közönséget föl akarta maga ellen tüzelni, hogy esetleg kihágás esetében annál erélyesebben léphessen fel. Rauch báró ezután folytatta sétáját, s midőn egy helyen utána kiabáltak „le Rauch báróval“ megfordult s így szólt:

— Igen, abzug Rauch báró, de éljen Rauch báró. Rauch báró sétája közepette érkezett meg a rendőrség s szétverte a tüntetőket. A többek között megsebesült egy tanár, egy bírósági, 3 hölgy s egy gyermek. A rendőrség ezután egy egész sereg letartóztatást eszközölt, úgy hogy a rendőrség börtönei megteltek.

A rendőrség ezután a kávéházakba tört és a vendégek közül többeket letartóztatott. A Jelacsics téren több ezer ember gyűlt össze, akiket a lovasrendőrök vertek szét.

A király állapota.

BÉCS, márc. 20. A király az elmúlt éjjelt nyugtalanul töltötte, de azért a munkáját rendesen végzi.

A „Falu rossza.“

BUDAPEST, márc. 20. Tóth Imrénél, aki tegnap öngyilkos lett, ma levelet találtak, a mely így szól: Tudjátok meg ki vagyok: Tóth Jenő, Tóth Ede a „Falu rossza“ szerzőjének a fia. Temesetek édes anyám mellé.

A német császár nem jön Fiuméba.

BÉCS, márc. 20. Egy berlini távirat közli: illetékes körök határozottan megcáfolják azt a hírszót, hogy Viktor Emánuel és Vilmos császár találkozásának politikai karaktere lesz. Római lapok azt írják, hogy a császár Szardíniát is meg fogja látogatni, de ez a hír sem felel meg a valóságnak, mert Vilmos császár nem megy el a Földközi tengerre, hanem az Adrián visszautazik Triesztbe s onnan Ferenc József látogatására Bécsbe megy.

A horvát koalíció ülése.

ZÁGRÁB, márc. 20. A horvát-szerb koalíció végreható bizottsága ülést tartott, amelyen a koalíció által kiadandó manifestum tartalmát állapították meg. Délután plenáris ülés volt, amelyen a manifestumot elfogadták és aláírták.

Konfliktus flottaépítés miatt.

Szentpétervár, márc. 20. A дума és a kormány között konfliktus van keletkezében. A kormány a minap terjesztette elő az új flotta építési programot, amelyet azonban a дума honvédelmi bizottsága csak úgy hajlandó elfogadni, ha új szervezik előbb az egész tengerészeti minisztériumot. Hiába kérte Sztópillin a programnak sürgős elfogadását, hiába hivatkozott Nagy Péter szavára, hogy az „elmulasztott idő pótolhatatlan mint a halál“ a bizottság több része megmaradt eredeti álláspontja mellett. A szavazást mégis elhaasztották, hogy a kormány időt nyerjen s az ellenzék még meggondolhassa magát, mielőtt a kormány tervét teljesen elvetné. A flottaépítés új programja szerint a kormány a folyó évre ezt követeli a dumától: 11.250.000 rubelt páncélos hajókra, 10.300.000 rubelt torpedónaszádokra és 1.250.000 rubelt tengeralatti naszádokra. A bizottság többsége kifogásokat tesz a nagy csatahajók építése ellen s azért követeli a tengerészeti reszort újjászervezését, mert állítólag sok bizonyíték van a kezében, hogy a tengerészeti minisztériumban még mindig temérdek visszaesés történik.

Az angol flotta fejlesztése.

LONDON, márc. 20. A felsőházban Tweedmouth lord folytatónak kifejtette azon véleményét, hogy Anglia jelenlegi helyzete teljesen indokoltá teszi az igen nagyarányú program alapján való eljárást. Mindenféle klasszisu hadihajókkal tesznek jelenleg kísérleteket. A Temeraire-klasszis három hajója összehasonlíthatatlanul jobb, mint Dreadnought típusú. A St. Vincent klasszis három hajója lényegesen haladottabb az említett típusnál. Szólvó programja azt tűzi ki céljául, hogy Angliának 1911. tavaszán 4-6 ily hajóból álló három hajórajra volna, nevezetesen az egyik hajórajban egy Dreadnought hajó és három Temeraire hajó, a másodikban 4 St. Vincent-klasszisu és a harmadikban az Invincible-klasszis négy hajója volna képviselve. Arról biztosítja a Házat, hogy egyik hata omnak sem lesz ily elsőrangú csatahajókból álló flottája, mint Angliának. Sőt hajlandó azt is kijelenteni, hogy a világ összes hatalmainak kombinációja sem volna képes hasonló hajórajt előteremtteni.

Felelős szerkesztő: Murai Jenő.

Szerkesztő: Fodor Oszkár.

ERBISTI GIOVANNI

„All' Universo“

FIUME, Via del Fosso 2.

A fiatal leányok

ha testileg gyengék, vagy csak muló betegségben szenvednek is, már régóta bizalommal viseltetnek a

Scott-féle Emulsio

iránt, mert fejlődésükre jótékony hatással van ez az ízletes könnyen emészthető legjobb erősítőszert. Serdülő leányoknak minden alkalommal ezt a bevált, kitűnő szert kellene használniok, a mikor gyengék, fáradtak és kedvetlenek.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer vedegvet - a halászt - orjuk Jüzelemre vennit.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50. fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

HORVÁTHNÉ NAGY AMÁLIA

a Virágcsokoroz címzett vendéglője az Ürményi téren a városi színházzal szemben levő

éttermét megnyitotta

Magyar konyha. — Kitűnő borok. Kőbányai Polgári Sör.

Harminchat éves uriaszony,

kinek biztos évi jövedelme van, közös háztartásra lépne negyven év körüli vasutassal, postással vagy iparos uriemberrel. Levelek „Harminchat“ jelige alatt a kiadóba kéretnek.

Egy urilakás

a mely áll 3 szoba fürdőszoba, előszoba s konyhából, finom butorral berendezve azonnal átadó. Bővebb felvilágosítást ad: Kloór Via Andrássy 21. sz. Használt butort veszek s eladok.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Virágkedvelő urak és hölgyek figyelmébe ajánlja új virágkereskedését

Kovács Teréz

FIUME, Corsia Deák 30 sz.

(Ossoinack-ház) a kapubejáratában.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek, s.b. stb.

— Óriási készletek az idényre —

elegáns, modern és elsőrendű kész férfi-és gyermek - ruhákban.

Nagy raktár szörmeárukban.

Ruhák mértékre is készítettnek

Első fiumei magyar úri és női borbély és fodrász terme az Adria palotában.

▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲
különbejárati női fodrászteremmel

vége hajmosást, andóirozást mindennemű divatos fésülést és hajmunkát, maniküre és pediküre munkát az üzletben és házhöz járva jutányos áron.

Egy hajmosás 2 kor.

▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVENYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4 1/2% netto kamatot

térít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

A

„Pannonia“ kávéházban

FIUME, Piazza Zichy

ma és minden este Somogyi László cimbalomművész és Kovács József primás

hangversenye.

A helybeli és az átutazó magyarság szíves figyelmébe.

Magyar kiszolgálás.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Hezdeté 9 órakor.

Rauschel Ferenc

első fiumei kézmű- és divatáruháza

a Corsón levő nagyarányu

árutermeit szíves figyelmébe

ajánlja úgy a helybeli közön-

ségnek mint a Fiumében és

környékén időző idegeneknek.

CRNKOVIC

szálloda, penzió és kávéház.
CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 pezcnyire.

Kitünő magyar és német konyha.

Kitüntetve a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Münchener és Pilsener sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: CRNKOVIC JÓZSEF.

Vas- és érczárú-üzlet

Simper János

Fiume, Via Governo 20.

Telefon 402.

Kályhák, sparherdek, kályhavédők, széntartók stb. nagy raktára.

Különlegességek
konyhaedényekben.

A fiumei közönség és az idegenek figyelmébe!

—o—

A legelső rendű uri és női

divat-különlegességek

Fiumében kizárólag

Alpron Attilio

cégnél a Corsón kaphatók.

Női kalapok

Legújabb divatu modellek és formák.

Átalakítások a legizlésebb kivitelben eszközöltetnek.

Jutányos árak!

WEISZ FANNY

Via Andrassy 13. FIUME Via Andrassy 13.

Első és legjobb hírnevű óraüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle angol különlegességi gyártmányok.

KIADÓTULAJDONOS: A TENERPART LAPKIADÓVÁLLALAT.

Naponta friss!

Naponta friss!

Az új

Huscsarnokban

a legjobb minőségű és naponta friss

Marha-, Borju- és Sertéshus kapható
meglepő olcsó árban.

Ne mulassza el megtekinteni és egy próbavásárlást tenni az új

HUSCSARNOKBAN

Piazza Ūrményi 1. számú vásárcsarnok 24-26. számú rekesz.

Kívánatra házhoz is küldjük a húst!

Kitünő tisztelettel

REICH TESTVÉREK.

ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrassy, — Telefon 121. sz.

Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda a villamos vasut mentén. Villamos világítás, lift, fürdőszobák stb. stb.

Table D'Hôte külön asztalokon.

HEIM F. 20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

Ha szereti az egészségét,

használjon kizárólag

aluminium konyhaedényeket

tiszta aluminiumféműből, a melyekkel fűtőanyagban 40%-ot takarít meg.

EGYEDÜLI FŐRAKTÁROS

LEONESSA VINCENZO

Via Andrassy 17. — FIUME — Via Andrassy 17.

LEDERER

Penzió és Szálloda ABBAZIÁBAN.

Magyarok kedvenc otthona 85 szobával.

A kurpark közvetlen közelében. Lift. Központi légfűtés. Vízvezeték. Villanyvilágítás. Tengeri és édesvíz fürdők a házban. Árnyas kert.

Tengeri kilátás. Saját házi automobilom a lakók rendelkezésére áll. Telefon. Figyelmes és pontos kiszolgálás. Jutányos árak.

ELSO FIUMEI

RUHA - SANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).

Ruhát vasalásra és javításra átveszek. Olcsó havi előfizetés ellenében rendszerben tartom az egész ruhakészletet. 30 éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szíves pártfogást kér

Schönberg H. férjiszabó.

LIEBL ISTVÁN

MONTE VERDE

vendéglője a Jelačić kaszárnyával szemben.

Kitünő magyar konyha

Hamisítatlan magyar borok.

Kőbányai polgári sör.

Olcsó havi előfizetések.

Fedett tekepálya.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ūrményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jeggyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 májlika palackot tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitünő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládában

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ūrményi-tér 6.

KURZ FRIGYES

szobafestő

czimfestő és mázoló,

Vicolo del Pino 9.

Elvállalok szoba- és díszletfestést, mázolást a legegyszerűbb kivitektől a leggazdagabbig.

Fa-, bádóg-, vas- és üveg-cimtaflák készítését a legmodernebb kivitelben a legolcsóbb árak mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

mely tisztelettel

KURZ FRIGYES

Vicolo del Pino 9. szám.

Cinematograf „EDISON”

Mozgófénykép-terem

VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legkötelesebb vetítési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényelmes ülészekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-től kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók a pénztárnál.

Urános-kékítő pasztillák,

liszt, fűszer, hüvelyesek

és kókuszszir elárusítása.

Weisz Ignác

I. sz. régi vásárcsarnok.

Bors, fahéj és egyéb fűszerek a vevő előtt daráltatnak le.

Mindenféle használt
butort veszek
a legjobb árban.

Deutsch M.

Via Governo 4.

SERDOZ FRANCESCO

FIUME, Via del Fosso 2.

— Telefon sz. 303. —

Vaskereskedés.

Fémárak. - - -

Vasgerendák.

Nagy választék kályhák, tűzhelyek, pénzszekrények, konyhaedényekben stb.

NYOMTOTT A QUARNERO NYOMDABAN FIUME